

Filmstöd till lärare

I slutet av 2025 anordnade MUCF och Europaparlamentets kontor i Sverige i samarbete med LSU konferensen *Unga i demokratin*. Två delar av konferensen spelades in och har klippts ner till kortare filmer som ni kan visa i era klasser som stöd i ert demokratiarbete i samband med valet.

- 1. Film 1: Svenska ungdomar i EU:s ungdomsdialog**
- 2. Film 2: Partidebatt utifrån våra fyra nivåer - EU, riks, regional och kommunal**

Vi har föreslagit pauser, diskussionsfrågor och länkar till vidare information. Det finns även en ordlista. Använd det som passar din klass bäst. Lycka till med ert demokratiarbete!

Film 1 – Svenska ungdomar i EU:s ungdomsdialog

Paus 1: 03:19

- EU påverkar beslut på alla nivåer – från kommun till riksdag. Ser du EU som en förstärkning av svensk demokrati eller som en begränsning? Varför?
- Fråga 1: EU:s motto är ”förenade i mångfalden” - känner du att vi har gemensamma värderingar inom EU, i så fall vilka?
 - Fakta: [En rapport från MUCF \(2020\)](#) visar att unga är mest intresserade av hur EU påverkar deras vardag och deras rättigheter. De är minst intresserade av EU:s historia och hur besluten fattas.

Paus 2: 10:38

- I filmen sägs att många unga känner en svagare koppling till EU. På en skala (1 = ingen känsla av tillhörighet och 10 = mycket stark tillhörighet): var placerar du dig och varför?
- Om EU känns långt bort – påverkar det viljan att rösta i skolval eller val? Hur då?
- EU påverkar till exempel klimat, migration och ekonomi. Skulle det påverka hur du röstar i ett riksdagsskolval eller riksdagsval? Varför eller varför inte?
- När du röstar i riksdagsvalet väljer du en regering som representerar Sverige i EU. Tycker du att EU får uppmärksamhet i riksdagsvalet och riksdagsskolvalet? Varför? Varför inte?

- Vem tycker du har ansvar för att unga ska känna sig delaktiga i och ha en koppling till EU? Är det EU:s institutioner, Sveriges riksdag och regering, regioner, skolan eller någon annan? Motivera ditt svar.
- Är det nödvändigt att känna tillhörighet till EU för att EU:s demokrati ska fungera? Varför eller varför inte?
- Europaparlamentet väljs direkt av medborgarna i alla EU:s medlemsländer, men färre röstar i EU-val än i riksdagsval. Varför tror du det är så? Hur kan man få fler att rösta?

Efter filmens slut

- Filmen tar upp att många unga inte lär sig så mycket om EU. Hur skulle du själv vilja lära dig mer om EU? Skulle du föredra film, debatter, rollspel, sociala medier, studiebesök, projektarbete eller något annat? Förklara varför.
- Här är olika sätt att engagera sig i EU. Rangordna dem utifrån vad som skulle engagera dig.
 - Delta i Erasmus+ och andra EU-program
 - Fakta: [UHR](#) och [MUCF](#) är myndigheterna som ansvarar för Erasmus+ och Europeiska solidaritetskåren i Sverige
 - Engagera dig i ett ungdomsförbund eller politiskt parti.
 - Delta i EU-dialoger eller medborgarpaneler.
 - Starta eller skriva under ett europeiskt medborgarinitiativ.
 - Följa eller diskutera EU-frågor i sociala medier.
 - Arbeta med EU-frågor i skolan genom projekt eller rollspel.
 - Engagera dig i en organisation som jobbar med EU-påverkan.
 - Gå med i nätverket "[Tillsammans i Europa](#)"

Film 2 - partidebatt utifrån Sveriges fyra demokratiska nivåer

Paus 1: 05:32

- Om vi ser till de fyra demokratiska nivåerna – EU, riksdag, region och kommun – på vilken nivå är det lättast respektive svårast för unga att påverka politiska beslut? Varför?

Paus 2: 09:26

- Unga idag har vuxit upp med EU som en självklar del av samhället. Finns det en risk att det gör att man ser EU som något "givet" och inte som något som går att påverka och förändra? Tar vi EU för givet? Förklara hur du tänker.
- Om unga upplever att EU känns långt bort – vem har då störst ansvar? Är det politiker som inte når ut, skolan som inte undervisar tillräckligt, medier som inte rapporterar, eller ligger ansvaret hos individen själv? Motivera ditt svar.
- Hur kan EU bli bättre på att fånga upp frågor och debatter som unga bryr sig om?
- EU fattar många beslut som påverkar ungas framtid, till exempel inom klimat och digitala rättigheter. (Hur) märker du av EU i din vardag? Exempel:
 - **Roaming (mobilanvändning utomlands)** gör att du kan använda mobilen inom EU utan extra kostnad ([mer info](#)).
 - **GDPR (dataskydd på nätet)** gör att appar och sociala medier måste skydda din personliga data och be om samtycke. ([mer info](#))
 - **Klimat och plastförbud** för engångsartiklar i plast (t.ex. sugrör) har förbjudits i många fall. ([mer info](#))
 - **Livsmedelsmärkning.** EU:s regler gör att du kan se vad maten innehåller, var den kommer ifrån och om den innehåller allergener. ([mer info](#))
 - **EU:s Erasmus+** gör det möjligt för unga att studera, praktisera eller utbyta erfarenheter i andra europeiska länder. ([mer info](#))
 - **EU:s konsumentskydd** gör att du som handlar online har rätt att ångra ditt köp inom 14 dagar, få tydlig information och hjälp vid fel. ([mer info](#))
- Räcker det att samla in ungas åsikter genom enkäter och dialoger, eller behövs mer för att de verkligen ska kunna påverka beslut? Finns det en risk att sådana initiativ mest blir symboliska om besluten redan är bestämda? Förklara hur du tänker.

Efter filmens slut

- Om undervisningen om EU skiljer sig mellan skolor – vad kan det få för konsekvenser? Finns det en risk att vissa unga får bättre kunskap och därmed större möjlighet att påverka?
- Om elever inte får möta politiker eller delta i politiska samtal i skolan – riskerar vi då att få en svagare demokrati? Vad kan vi göra för att främja möten?
- I vissa EU-länder (t.ex. Tyskland, Österrike, Malta och Belgien) får 16-åringar rösta i EU-val. Tycker du att Sverige borde sänka rösträttsåldern? Vilka argument ser du för och emot?

Här finns mer stöd

[MUCF:s samlade information om unga, inklusive skolval och EU-information](#)

[Europaparlamentets ungdomsportal Youth Hub](#)

[Erasmus: EU:s program för utbildning, praktik, ungdomsutbyten och idrottsprojekt i EU](#)

[Nätverket Tillsammans i Europa](#)

Ordlista

Ord	Förklaring
EU (Europeiska unionen)	Ett samarbete mellan europeiska länder som fattar gemensamma beslut i vissa frågor, till exempel handel, miljö och migration.
EU-kommissionen	Den institution i EU som föreslår nya lagar ser till att EU:s regler följs
EU-institutioner	De organisationer inom EU som ansvarar för att föreslå, diskutera och besluta om EU:s politik och lagar, till exempel Europaparlamentet, EU-kommissionen och Europeiska unionens råd.
EU:s ungdomsdialog	Ett sätt för unga i EU att diskutera och påverka politiska frågor tillsammans med politiker och beslutsfattare.
Erasmus+	Ett EU-program som gör det möjligt för studenter, elever och unga att studera, praktisera eller delta i projekt i andra europeiska länder.
Europeiska unionens råd (Ministerrådet)	Här möts ministrar från EU:s medlemsländer för att förhandla och besluta om EU:s lagar tillsammans med Europaparlamentet.
Europeiskt medborgarinitiativ	Ett sätt för EU:s medborgare att påverka politiken genom att samla minst en miljon underskrifter för ett förslag som EU-kommissionen måste ta ställning till.
Europaparlamentet	EU:s folkvalda parlament. Medborgarna i EU-länderna röstar fram ledamöter som är med och beslutar om EU:s lagar.
Folkvald	En person som blivit vald av medborgarna i ett demokratiskt val, till exempel en politiker i riksdagen eller Europaparlamentet.
Lagstiftningsprocess	Processen där nya lagar tas fram, diskuteras och beslutas.
Medborgarpanel	En grupp medborgare som samlas för att diskutera och ge förslag om olika politiska frågor.
Subsidiaritetsprincip	En princip som betyder att beslut ska fattas så nära medborgarna som möjligt. EU ska bara fatta beslut om en fråga om det fungerar bättre än att varje land bestämmer själv.
Ungdomsförbund	En organisation för unga som är kopplad till ett politiskt parti där unga kan diskutera politik och engagera sig.
Valdeltagande	Hur många av de röstberättigade som faktiskt röstar i ett val.